

SỞ Y TẾ BẠC LIÊU
TTYT HỒNG DÂN
Số: 12/TTT-KD

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Huyện Hồng Dân, ngày 17 tháng 12 năm 2023

THÔNG TIN THUỐC

Kính gửi: Các khoa, phòng

Khoa Dược – TTT – VTYT xin gửi đến quý đồng nghiệp thông tin về các thuốc không được nghiền, bẻ tại Trung tâm Y tế huyện Hồng Dân.

MỘT SỐ THUỐC KHÔNG NÊN NGHIÊN, BẺ

Vì sao một số thuốc không được nhai, bẻ nhỏ hoặc nghiền? Có rất nhiều dạng thuốc viên không nên nhai hoặc nghiền, bẻ nhỏ. Bởi vì việc này sẽ phá vỡ cấu trúc giải phóng thuốc, làm thay đổi dược động học của thuốc (hấp thu, phân bố, chuyển hóa, thải trừ của thuốc) và có thể dẫn đến mất hoặc giảm hiệu quả điều trị hoặc xảy ra độc tính cho người bệnh. Có những dạng thuốc viên nào không được nhai, nghiền hay bẻ nhỏ? Có 5 dạng thuốc sau không nên nhai, nghiền hay bẻ nhỏ.

1. Thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài

Là dạng thuốc có bao một lớp màng mỏng đặc biệt hoặc có khung trợ (matrix) chứa thuốc giúp phóng thích dược chất từ từ trong suốt thời gian di chuyển trong ống tiêu hóa để cho tác dụng kéo dài.

Thuốc phóng thích dược chất suốt 12 hoặc 24 giờ. Dấu hiệu nhận biết: ký hiệu trên tên thuốc thường có các chữ viết tắt.

Ví dụ một số biệt dược có ở Trung tâm có các ký hiệu trên: Glumeform 500 XR (metformin), Alanboss XL10 (Alfuzosin), Staclazide 30 MR (Gliclazid)...

Tuy nhiên, cũng có nhiều tên thuốc không có ký hiệu để nhận biết như: Imidu (Isosorbide mononitrat), Metoprolol 25mg (Metoprolol).

Đặc biệt, dạng thuốc này chứa hàm lượng cao hơn dạng thuốc thông thường nên phải dùng đúng số viên, số lần trong ngày theo chỉ định của bác sĩ. Nếu dùng sai có thể gây quá liều nguy hiểm và đặc biệt không được nhai, bẻ nhỏ hoặc mở viên nang.

Kí hiệu nhận biết thuốc giải phóng kéo dài

Kí hiệu	Tên tiếng Anh	Tên tiếng Việt
LA	Long acting	Tác dụng kéo dài
CR	Controlled release	Phóng thích có kiểm soát
CD	controlled delivery	Phóng thích có kiểm soát
SR	Sustained release	Phóng thích chậm
XL/XR	Extended release	Phóng thích kéo dài
SA	Sustained action	Tác dụng kéo dài
DA	Delayed action	Tác dụng kéo dài
MR	Modified release	Tác dụng kéo dài
ER	Extended release	Tác dụng kéo dài
PA	Prolonged action	Tác dụng kéo dài
Retard	Retard	Chậm

2. Thuốc bao tan trong ruột

Là dạng bào chế để thuốc đi qua dạ dày còn nguyên vẹn và chỉ tan ở phần đầu ruột non (tá tràng) và phóng thích dược chất ở ruột.

Mục đích của dạng thuốc này là ngăn ngừa dược chất bị phân hủy trong môi trường acid của dạ dày chẳng hạn như các thuốc ức chế bơm proton Prazopro (esomeprazole), OVAC (omeprazole) hoặc Raxium (rabeprazole); hay ngăn ngừa dược chất phóng thích ở dạ dày, gây hại cho niêm mạc dạ dày (như viên nén bao tan ở ruột aspirin pH=8).

Với loại thuốc viên bao tan trong ruột, rất cần uống nguyên vẹn cả viên.

3. Thuốc ngậm dưới lưỡi

Thuốc được bào chế nhằm mục đích giải phóng dược chất ở khoang miệng và được hấp thu trực tiếp vào máu thông qua hệ thống mao mạch phong phú dưới lưỡi. Thuốc đi thẳng vào hệ tuần hoàn chung và không bị chuyển hóa bước một qua gan.

Với những viên thuốc đặt dưới lưỡi và ngâm cho tan cần đặc biệt lưu ý tuyệt đối không được bẻ đôi, bẻ nhỏ viên thuốc, nếu làm như vậy thì sẽ phá vỡ cấu trúc nguyên vẹn của thuốc, làm hỏng dạng thuốc.

Ví dụ như thuốc SORBITRATE (isosorbide dinitrate), ERGOMAR (ergotamine).

4. Thuốc chứa dược chất có nguy cơ gây hại cho người tiếp xúc

Là thuốc điều trị ung thư, thuốc gây độc tế bào, thuốc ức chế miễn dịch. Việc nhai hoặc nghiền các thuốc này có thể không ảnh hưởng đến dược động học của thuốc nhưng sẽ tạo ra các hạt phân tử có khả năng gây hại cho người thao tác do hít phải các phân tử này.

Một số thuốc như DOLOBIB (diflunisal), FELDENCE (piroxicam), POSICOR (mibefradil) nếu nghiền hoặc mở viên nang, bột thuốc sẽ phân tán, tiếp xúc với da hoặc niêm mạc gây kích ứng. Thậm chí có thuốc như PROPECIA (finasteride), PROSCAR(finasteride) được khuyến cáo không được nghiền, bẻ nhỏ vì nếu bột thuốc bị phân tán, xâm nhập qua cơ thể phụ nữ mang thai (qua đường mũi, miệng) sẽ ảnh hưởng đến thai.

5. Thuốc rất đắng, có mùi khó chịu

Không nên nhai, nghiền những thuốc mà dược chất có mùi vị khó chịu như ZINNAT (cefuroxim) hoặc dược chất gây kích ứng niêm mạc đường tiêu hóa như FOSAMAX (alendronate). Các thuốc: BETAPEN-VK (Penicillin V), CIPRO (ciprofloxacin), CEFTIN (cefuroxime), DESYREL (trazodone), EQUANIL (meprobamate), BERBERIN (berberin) là thuốc phải uống nguyên viên vì nếu bẻ nhỏ, nghiền nát, bệnh nhân sẽ không chịu được vị đắng khó chịu của dược chất.

Danh mục thuốc không được nghiền, bẻ tại Trung tâm Y tế huyện Hồng Dân	
Biệt dược	Hoạt chất
1. Thuốc giải phóng kéo dài	
Alsiful S.R. Tablets	Alfuzosin
Alanboss XL10	Alfuzosin
Imidu 60mg	Isosorbid mononitrat
Glumeform 500 XR	Metformin

Glumeform 1000 XR	Metformin
Metoprolol 25mg	Metoprolol
Metoprolol 50mg	Metoprolol
Nifedipin Hasan 20 Retard	Nifedipin
Kaleorid 600mg	Kali chlorid
Staclazide 30 MR	Gliclazid
2. Thuốc bao tan ở ruột	
Diclofenac DHG 50mg	Diclofenac
Diclofenac 75mg	Diclofenac
Fenagi	Diclofenac
Esomeprazol 20mg	Esomeprazol
Esomeprazol 40mg	Esomeprazol
Lansoprazole Stella 30mg	Lansoprazole
Lansoprazol	Lansoprazol
Alzole 40mg	Omeprazol
Pantoprazol	Pantoprazol
Rabeprazol 10mg	Rabeprazol
Rabeprazol 20mg	Rabeprazol
Raxium 20	Rabeprazol
Rabepagi 10	Rabeprazol
Aspirin 81	Acid acetylsalicylic
Alzole 40mg	Omeprazol
3. Thuốc chứa dược chất có nguy cơ gây hại cho người tiếp xúc	
Kalium Chloratum Biomedica	Kali chlorid

4. Thuốc ngậm dưới lưỡi	
Nitromint 2,6mg	Nitroglycerin
5. Thuốc rất đắng, mùi khó chịu	
Agi- Ery 500	Erythromycin
Indform 500	Metformin
Indform 850	Metformin
Duhemos 500	Tranexamid acid
Travinat 500mg	Cefuroxim
6. Các thuốc không được nghiên, bẻ theo hướng dẫn của nhà sản xuất	
Fenbrat 160M	Fenofibrat
Bidizem 60	Diltiazem
Beynit	Ramipril
Dutasteride-5A Farma	Dutasterid
SaVi Etoricoxib 30	Etoricoxib
Agirofen 200	Ibuprofen

Tài liệu tham khảo:

1/ Một số thuốc không được phép nghiên, bẻ - Bệnh viện Nguyễn Tri Phương

2/ Tờ hướng dẫn sử dụng thuốc

3/ Danh mục thuốc Trung tâm Y tế huyện Hồng Dân năm 2023

Huỳnh Văn Minh

DUYỆT LÃNH ĐẠO

P.KHNV

BS. CKII. Lâm Hoàng Thống

TỔ THÔNG TIN

BS. Võ Thanh Huyền